

Sygn. akt IX Ca 336/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Żegarska (spr.)
Sędziowie:	SO Jolanta Strumiłło SO Mirosław Wieczorkiewicz
Protokolant:	prac. sąd. Magdalena Kufel

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2014 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa E. M.

przeciwko Powiatowi (...)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 27 marca 2014 r., sygn. akt X C 3941/13,

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że zasądza od pozwanego Powiatu (...) na rzecz powódki E. M. kwotę 1.700 zł (jeden tysiąc siedemset złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lutego 2014 roku do dnia zapłaty,

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt IX Ca 336/14

UZASADNIENIE

Powódka E. M. wniosła pozew przeciwko Powiatowi (...), w którym domagała się zasądzenia na jej rzecz kwoty 2000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 27.09.2013 zł do zapłaty i z kosztami postępowania.

W uzasadnieniu wskazała, iż zarejestrowała w Starostwie powiatowym w O. cztery samochody osobowe o nr rejestracyjnych (...), sprowadzone z zagranicy z terytorium UE. Organ rejestrujący pobrał od powódki opłaty związane z pierwszą rejestracją pojazdu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w tym kwotę 500 zł za wydanie karty pojazdu – od każdego samochodu tj. łącznie 2000 zł. Obowiązek uiszczenia opłaty za kartę pojazdu wynikał z rozporządzenia

Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu. Uiszczenie kwoty 500 zł było niezbędne do odbioru karty pojazdu oraz pozostałych dokumentów koniecznych do użytkowania samochodu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis określający wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu rejestrowanego w Polsce po raz pierwszy uznano za niezgodny z Konstytucją i ustawą prawo o ruchu drogowym. Nadto z uzasadnień uchwały z dnia 2 czerwca 2010 r. Sądu Najwyższego wynika, zwrot opłaty za kartę pojazdu odnosi się do pełnej wysokości opłaty za kartę pojazdu w kwocie 500 zł, a nie jedynie różnicy 425 zł pomiędzy kwotami określonymi w rozporządzeniu z 2003 i 2006 roku.

Pozwany Powiat (...) uznał powództwo do kwoty 1.700 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lutego 2014 r. a w pozostałym zakresie wnosił o oddalenie powództwa. Podniósł, iż powódka nie wzywała go do zapłaty.

Wyrokiem z dnia 27 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lutego 2014 r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie powództwo oddalając. Nadto zasądzono od powódki na rzecz pozwanego kwotę 717 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Wyrokowi nadano rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 1.700 zł.

Sąd Rejonowy ustalił że prawdziwe są twierdzenia powódki o okolicznościach zarejestrowania czterech samochodów na terytorium RP i pobrania od niej z tego tytułu kwoty 2.000 zł przez pozwanego.

Uznając, że droga sądowa jest dopuszczalna w sprawie uznano powództwo za zasadne w całości. Sąd Rejonowy wskazał, że opłata za kartę pojazdu w wysokości 500 zł została uznana za niezgodną z prawem – Konstytucją RP. Zwrócono także uwagę, że Sąd Najwyższy stwierdził, iż zwrot opłaty za kartę należy się w pełnej wysokości t.j. 500 zł, a nie jedynie różnicy 425 zł pomiędzy kwotami określonymi w rozporządzeniach z 2003 r. i 2006 r.

Nadto Sąd wskazał, że w dniu 28 marca 2006 r. Minister Transportu i Budownictwa wydał rozporządzenie w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu, które weszło w życie w dniu 15 kwietnia 2006 r. i spowodowało utratę mocy obowiązującej rozporządzenia z dnia 28 lipca 2003 r. Nowe rozporządzenie przewidywało stawkę 75 zł za kartę pojazdu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Rejonowy na podstawie art. 410 § 2 kc zasądził od pozwanego Powiatu (...) na rzecz powódki E. M. kwotę 2000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lutego 2014 r. tj. od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty tytułem zwrotu uiszczonej opłaty za wydanie kart pojazdu- punkt I wyroku. Sąd oddalił roszczenie jedynie w niewielkim zakresie obejmującym żądanie odsetek od dnia wytoczenia powództwa, skoro bowiem powód nie wzywał wcześniej pozwanego do zapłaty, pozostaje on w zwłoce od dnia następnego po dniu doręczenia pozwu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 101 kpc z uwagi na częściowe uznanie powództwa na rozprawie w dniu 27.03.2014 r. O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie przepisu art.333 § 1 pkt 2 kpc.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżył apelacją pozwany w części to jest co do kwoty 300 zł zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego to jest:

- art. 77 ust 3 i 4 ust 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. prawo o ruchu drogowym poprzez ich niezastosowanie i pominięcie ,iż zgodnie z treścią rzeczonych przepisów prawa kartą pojazdu dla pojazdu samochodowego innego niż określony w ustępie 1 wydaje za opłatą i po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, właściwy w sprawach rejestracji starosta przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium RP, natomiast w rozporządzeniu o którym mowa w art. 4 należy uwzględnić znaczenie tych dokumentów dla rejestracji pojazdu oraz wysokość kosztów związanych z drukiem i dystrybucją kart pojazdu, które zgodnie z poglądami doktryny i judykatury wynoszą 75 zł,

- art. 410 § 1 w związku z art. 405 kc poprzez ich niezastosowanie i pominięcie że skoro powódka otrzymała kartę pojazdu wymaganą przepisami prawa o ruchu drogowym to niewątpliwie osiągnęła korzyść równą wartości tej karty a odpowiednio wzbogacenie po stronie pozwanego winno być zmniejszone o koszty wydania tejże karty to jest o 75 zł.

W tak przedstawionych zarzutach skarżący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa ponad kwotę 1.700 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lutego 2014 r. do dnia zapłaty, oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu za instancję odwoławczą w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył ,co następuje:

Apelacja podlegała uwzględnieniu.

Podstawą naliczenia opłaty w wysokości 500zł od karty pojazdu, pobranej przez pozwanego był § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu z dnia 28 lipca 2003r. (Dz. U. Nr 137 poz.1310).

Kwestia wysokości powyższej opłaty została rozstrzygnięta wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 stycznia 2006 r. który stwierdził że przepis § 1 ust.1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu jest niezgodny z art.77 ust. 4 pkt 2 i ust.5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. -Prawo o ruchu drogowym oraz z art.92 ust. 1 i art.217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jednocześnie ustalając, że przepis ten traci moc obowiązującą z dniem 01 maja 2006r. Następnie Minister Transportu i Budownictwa w rozporządzeniu z dnia 28 marca 2006r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz. U. Nr 59 poz.421), które weszło w życie dniu 15 kwietnia 2006r., ustalił wysokość opłaty na kwotę 75zł. Jednym z argumentów Trybunału było, że opłata w wysokości 500zł pobierana przy wydawaniu karty pojazdu odbiega od kryterium rzeczywistych kosztów ponoszonych przez administrację publiczną przy wydawaniu tego rodzaju karty.

Ponadto niezwykle istotną kwestią jest fakt, że pojazd sprowadzony przez powódkę jak i czynności rejestracyjne oraz związane z tym opłaty zostały pobrane po uzyskaniu przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej, tj. po 01 maja 2004r.

Przepis rozporządzenia ustalające wysokość opłaty na kwotę 500 zł naruszały art.23 ust. 1 w zw. z art.90 (obecnie art. 110) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską z dnia 25 marca 1957r., który wszedł w życie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z dniem 01 maja 2004r. (Dz. U. Nr 90 poz.864) i ustanowione tam zasady niedyskryminacji i swobodnego przepływu towaru. Zasady te miały zastosowanie do wszystkich stosunków prawnych powstałych na terytorium Unii Europejskiej i obejmują nakaz równego traktowania bez względu na miejsce, w którym zostały zawiązane lub wywołały skutek / Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w postanowieniu z dnia 10 grudnia 2007 r. , w sprawie C-134/07 /.Wobec powyższego uznaje się że, przy pobieraniu opłaty w wysokości 500 zł występował element dyskryminacji ze względu na miejsce zawarcia umowy, bowiem nabycie samochodu w obrocie wtórnym na terenie Polski nie wiązało się z obowiązkiem uzyskania karty pojazdu, poza pojazdami nowymi, zaś sprowadzenie samochodu z zagranicy i jego rejestracja wywoływała skutek w postaci konieczności uiszczenia opłaty. Ten sam element dyskryminacji widoczny jest z punktu widzenia obywatela Unii, gdyż nakładał obowiązek opłaty na obywatela Państwa Polskiego, inny niż na obywatela państwa w kraju w którym dokonywany był zakup pojazdu, następnie sprowadzonego na terytorium RP.

Zgodność krajowych regulacji prawnych dotyczących opłat za wydanie karty pojazdu z art. 90 Traktatu stała się przedmiotem postanowienia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 grudnia 2007 r. w sprawie: P. K. przeciwko Gminie M. J. /C-134/07LEX nr 354541/. Trybunał stwierdził, iż art. 90 akapit pierwszy TWE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on opłacie (takiej jak przewidziana w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu), która to opłata jest w praktyce nakładana w związku z pierwszą rejestracją używanego pojazdu samochodowego przywiezionego z innego państwa członkowskiego, lecz nie jest nakładana w związku z nabyciem w państwie pobierającym opłatę używanego pojazdu samochodowego, jeśli jest on tam już zarejestrowany.

Niezgodność opłaty za kartę pojazdu z prawem wspólnotowym potwierdzało dodatkowo stanowisko o konieczności odmowy zastosowania sprzecznego z prawem przepisu.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy w niniejszym składzie jest zdania, że na dzień faktycznego uiszczenia opłaty przez powódkę w wysokości po 500 zł nie było skutecznego przepisu, który ustalałby wysokość jakiejkolwiek opłaty za tą czynność rejestracyjną. Wniosek Sądu Rejonowego w tym zakresie należy uznać więc za prawidłowy.

Mimo wydanych orzeczeń Trybunału krajowego i unijnego regulujących kwestię wysokości opłaty za kartę pojazdu, nie zajęto się kwestią zgodności przepisów art. 77 ust 3 i 5 ustawy prawo o ruchu drogowym. Konsekwencją uznania przepisu powołanego na wstępie rozporządzenia za niekonstytucyjny w dacie jego stosowania przez organ, jest stwierdzenie, że w świetle obowiązujących przepisów prawa istniał obowiązek uiszczenia opłaty za kartę pojazdu wyłącznie w wysokości uwzględniającej kryteria wynikające z art. 77ust.5 ustawy prawo o ruchu drogowym. Przepisy te w dacie stwierdzenia niezgodności wysokości opłaty z kartę pojazdu wskazywały, że kartę pojazdu dla pojazdu samochodowego, innego niż określony w ust. 1, wydaje, za opłatą i po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, właściwy w sprawach rejestracji starosta przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z wyłączeniem pojazdów zabytkowych i pojazdów o których mowa w art. 73 ust 4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 5, należy uwzględnić znaczenie tych dokumentów dla rejestracji pojazdu oraz wysokość kosztów związanych z drukiem i dystrybucją kart pojazdów.

Jak podkreśla się w doktrynie karta pojazdu jest dokumentem przypisanym do pojazdu, zawierającym w szczególności: dane identyfikacyjne pojazdu, parametry techniczne pojazdu, dane identyfikacyjne właściciela pojazdu (art. 8ob ust. 1 pkt 5 lit. a, c, d p.r.d.) oraz dane potwierdzające rejestrację pojazdu. Stanowi rodzaj metryczki pojazdu, celem zachowania pewności obrotu prawnego w przypadku jego zbywania.

Jedynie zatem powyższe przepisy mogły stanowić podstawę do ustalania jakiejkolwiek wysokości opłaty za kartę pojazdu w dacie rejestracji dokonywanej przez powódkę.

Należy zwrócić uwagę, że powódka wywodziła swoje roszczenie z bezpodstawnego wzbogacenia się pozwanego, a nie z przepisów odszkodowawczych. Zatem ocena roszczenia wymagała zbadania przez pryzmat przesłanek określonych art. 405 kc. Tym samym to powódka musi wykazać, że pozwany został bezpodstawnie wzbogacony jej kosztem.

Należało wziąć pod uwagę, że w dacie dokonywania przez powódkę rejestracji pojazdów, a także mocą orzeczeń Trybunałów nie były zakwestionowane przepisy rozrządzenia z dnia 28 lipca 2003r. w kwestii opłaty za wydanie wtórnika karty pojazdu w wysokości 75 zł. Kwota ta stanowiła ówczesną kalkulację prawodawcy kosztów wydania wtórnika karty pojazdu. Mając na uwadze, że orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości zarzucono ustawodawcy, że opłatą w wysokości 500 zł przewidział swój dochód z tego tytułu, na który w myśl prawa wspólnotowego nie ma miejsca, to należało przyjąć, że faktyczny koszt związany z drukiem i dystrybucją karty nie mógł być wówczas niższy niż wyprodukowanie wtórnika. Przy braku innych podstaw do określenia faktycznych kosztów z tego tytułu, Sąd Okręgowy uznał, że wzbogaceniem pozwanego była ta część opłaty za kartę pojazdu, która przekraczała koszty związane z drukiem i dystrybucją wtórnika karty pojazdu.

Powyższe założenia pozostają w zgodzie z charakterem prawnym samej opłaty, będącej rodzajem daniny publicznej za wyprodukowanie karty / tak o charakterze opłaty między innymi Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do uchwały z dnia 6 czerwca 2012 r. III CZP 24/12 Lex 1241471, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 grudnia 2010 r. II SA/Op 583/10, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 6 lutego 2013 r. II SA/RZ 965/12 Lex 1278016/.

W tych warunkach Sąd Okręgowy uwzględnił stanowisko pozwanego, uznając, że jedynie kwota po 75 zł od każdej z uiszczonych opłat za kartę pojazdu stanowiła faktyczny koszt wytworzenia i wydania karty pojazdu, a reszta z pobranych kwot bezpodstawnie go wzbogaciła. Tym samym roszczenie powódki zasługiwało na uwzględnienie w kwocie uznanej przez pozwaną to jest do 1.700 zł.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art.386§1 kpc .O kosztach za instancję odwoławczą orzeczono natomiast na podstawie art. 98 § 1 kpc.